

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice št. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 60 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom volja mesečno 9 kr. vsč. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 60 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 271.

V Ljubljani v četrtek, 26. novembra 1885.

Tečaj II.

Papeževa enciklika.

Na prestolu sv. Petra sedelo je v teku stoletij dokaj mož, ki so svoji dobi vtisnili pečat silnega duha svojega in usodi narodov predpisovali tek in tir. Čestokrat posegali so v zgodovino ljudstev z vso avtoriteto in vplivno besedo, kar je imelo sijajno dostojanstvo rimskih škofov. Pred tiaro klanjali so se verni narodi in voditelji njihovi vpogibali stoletja in stoletja. A ta slavna doba jela se je v novejšem času bližati zatónu. Nežgoda za nezgodo je zadela moč vladarjev katoliške cerkve. Posvetna njihova oblast morala se je umakniti zjedinjeni Italiji, in duševna moč njihove besede obledevala je nasproti mnogobrojnim novim idejam, ki so zadnja leta vznemirjale in gibale svet ter jelo nadkriljevati versko prepričanje obilne množice.

A v najnovejši dobi se je jel svet zopet bolj pogostoma ozirati na bregove Tibere, kjer stoluje prevzvišeni naslednik sv. Petra. Prestol rimskih papežev zasedel je mož, ki se odlikuje z izvanrednimi zmožnostmi duha, katerega bodo znanamej po vsej pravici stavili v vrsto najslavnejših prednikov njegovih. V resnih, burnih dnevih je prevzel papež Lev XIII. krmilo katoliške cerkve; zdelo se je, da je izginil historični pomen papežtva in da je nehala univerzalna moč, s katero je nekdanj objemalo vesoljni svet — a kmalu po nastopu Levovem sprevideli so narodi, da je nova, nenavadna sapa jela pihati iz večnega mesta. V divji hrup boja za obstanek, v pusto materijalno dobo našo čuli so se s Tibere glasovi, katerim je kmalu pazno slušal neumni ljud. Besede sprave, blagosti in modrosti prihajale so z vzvišenega prestola in kazale narodom, da ima usodo katoliških

duhov mož v roki, ki stoji na vrhunci svoje naloge in svojega poklica. Ne za pičico ni odstopil od historičnih zahtev rimskega papežtva, a vender je Lev XIII. znal poravnati marsikake globoke prepade in z zmernostjo ogniti se konfliktom in viharim bojem. Novo moč je vdihniti znal svojemu dostojanstvu, ne da bi količkaj zatajil značaj njegov. Razmerje med Vatikanom in Kvirinalom ni slabše postalo, in skoro se lahko trdi, da je poprejšnji neznosni položaj naredil prostor nekakemu pomirju med obema nasprotnikoma. V onih katoliških državah, v katerih so moderne ideje spravile državo v boj zoper cerkev, znal je novi papež postopati toliko previdno in modro, da je brez izjeme zaprečil daljše prekucije in nesreče za obedve stranki. Osebito na Francoskem imela je kurija težko stališče nasproti skrajnim elementom, ki jih je bil ves čas splavil na površje, in vender se je ohranila zveza z Vatikanom ter nikjer ni prišlo do prave vojne. Na Ruskem pričela so se zopet prijaznejša dogovarjanja z Rimom; na Angležkem razširila se je veljava katoliške cerkve, in celó železni kancelar je sprevidel, da se dalje ne dá stopati po poti, katero je bil krenil v svoji notranji politiki. Nenavadni prizor se je javil strmečemu svetu v zadnjih dneh: Dve močoni državi stopile ste pred prestol Levov in ga prosile, da naj jima bode razsodnik v njihovih prepirih. Tako daleč sega spoštovanje katoliškega in nekatoliškega sveta do sedanjega papeža, toliko je zaupanje v modrost in brezstrankarsko postopanje do sv. Očeta.

Zato pa je naravno, da bodo besede, katere je Lev XIII. govoril v najnovejši izjavi do svojih škofov in veljakov katoliške cerkve, pazno brali vsi narodi širne zemlje, kamor je zašlo krščanstvo

in vpliv njegov. Nazori, koje nam podaje enciklika „de civitatum constitutione christiana“, pač zaslužijo mnogostansko pazljivost. Izjava papeževa je delo dolzega truda, globokega premišljevanja in prejasno kaže previdnost in modrost katoliškega poglavarja. Opira se na politično življenje našega časa ter pojasnuje „kristijansko uredbo države“. Temeli njen je izrek, da izvira vsaka javna oblast od boga, da je vsaka država zidana na oblast, ki je prišla od zgoraj. Zato tirja enciklika spoštovanje in pokorščino do veličanstva vladarjev in zahteva, da se posvetna država zveže s krščansko družbo v skupno delovanje. Cerkveni oblasti pa želi papež ono neodvisno in samostojno avtoriteto, „katero so knezi in voditelji republik uže od nekdanj z besedo in dejanjem pripoznavali, ker so s pogodbami in dogovarjenjem, s poslanci in z občevarjem ž njo kakor s pravno, suverenno oblastjo zmiraj občevali.“ Vodstvo človeške družbe naj bi bilo razdeljeno med dve oblasti, ki naj bode v zvezi kakor duša in telo. Tako se enciklika prizadeva, nam kazati v tesnem soglasji cerkev z moderno državo, jedinstvo in odvisnost obeh ter toplo priporočati zvezo med knezi in rimskim papežtvom. Vrh tega ima namen, jasno pričati, da cerkev ni sovražna človeški svobodi in napredkom znanosti. Z veseljem sledi cerkev, pravi papež, vsakemu razširjanju věd, tudi prirodopisnih in se ogreva za vsakojake duševne napore; vsaka nova resnica je „sled božji“ in tedaj jo cerkev rada pozdravlja. A kakor ne smemo zanemarjati znanstvenih pridobitev, tako se tudi ne smemo odtegovati političnemu življenju, da se nasprotniki ne polaste krmila in ne škodujejo cerkvi in družbi.

To so glavne poteze pomenljive enciklike Leona XIII., ki je ž njo pač pokazal, da ona slavna

Listek.

Prokleti!

(Roman. Spisal [Emile Richebourg; po E. Vacanovi predloži prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

„Dobremu zdravniku nisem hotel ničesar povedati“, deje bolnik teško dihaajoč. „A čutim, da je z mano pri kraju.“

Lucila in Blanche pričnete, to slišavši, jokati.

On jima ovije roke okoli glav ter ženski pri-
tisne na svoje prsi.

„Ne jokajta, otroka moja!“ spregovori potem. „Jedenkrat človek mora umreti. Obe ste moji hčerki, da! moji ljubi hčerki! Jaz uže čutim, da se mi bliža smrt; pa vajina navzočnost provzročuje, da se je ne bojim. Baš naopak; kako lahko, kako dobro mi je! Ah! Ko bi le Rouvenat z mojim unukom kmalu prišel! . . . Pa čujta, otroka moja, še imam izpolniti neko dolžnost. O, jaz ne umrjem, ne, nočem umreti, ne smem umreti, predno je ne izpolnim! . . .“

Blanche jokaje reče:

„Ali želiš duhovnika, oče?“

Jacques Mellier prikima ter tiho reče:

„Da, otrok moj, saj sem kristijan! Lehko pošlješ po gospoda župnika v Fremicourt. Če bi bil le še živ, predno pride.“

Mlada deklica se brzo odstrani, a kmalu se vrne.

„No?“ povpraša starček.

„Jean je spodaj, oče,“ deje deklica, „potem Serafina, dekla, štiri ževci in tudi stari Mardoche.“

„Kaj delajo spodaj?“

„Govorijo o tebi, oče; oni vedó, da si bolan ter so vsi v strahu zaradi tega.“

„Kateri ževci so to?“

„Stari Mathias, Andral, Bronet in Simonin.“

Obraz starčkov se razvedri.

„To so dobri prijatelji Rouvenatovi in Jacques Mellierovi, Blanche; reci jim, naj pridejo gor; baš tako stari Jean in prosjak Mardoche.“

Mlada deklica ga zavzeta pogleda.

„Pojdi, otrok moj, pojdi!“ zaprosi on nujno.

Blanche uboga. Zdajci Lucila vstane ter reče:

„Oče, jaz uganem, kaj misliš narediti.“

„In, ali to dovoliš, otrok moj?“

Lucila odgovori milo in slovesno:

„Da, oče moj. Na tebi je, da razglasiš, da je Jean Renaud nedolžen. Pa dovoli mi, da se pri tem odstranim.“

„Prav imaš, otrok moj; hči naj ne posluša izpovedi svojega očeta. Pojdi v sobo Rouvenatovo. Toda prej . . . poljubi me še enkrat! Lucila moja! Lucila moja!“

Dočim so Blanche, Jean Renaud, stari Jean in ževci stopali po stopnicah gor, odpró se pristavine vrata in sivolaz, elegantno opravljen gospod vstopi. Njegove obrazne črte so ga kazale ostrega, a prijaznega moža.

Ker na pristavi in v veži nobenega našel ni, približa se stopnicam. Gore sliši moške glasove. Stopi za temi glasovi. Vrata prve sobe najde samo naslonjena in vstopi. Na pragu pa obstane, ko zagleda ganljivi in slovesni prizor, ki se mu je ponujal.

doba rimskega papeštva še ni minula, o kateri smo pričetkoma govorili. Če tudi je zginila posvetna moč prestola sv. Petra, moči do duhov jih ne more vzeti; s takimi besedami, s katerimi nam javi Lev XIII. blago svoje srce in vzvišeni poklic papeštva, pridobivajo se le prijatelji, a nasprotnikom jemlje se orožje iz rok. Zato toliko čestitk do presvitlega pisatelja enciklike „o kristijanski uredbi držav.“

Srbsko-bolgarska vojska.

„Nobeden Srb ni več na bolgarskih tleh“, tako poroča se iz Sofije. Bolgarskega kneza spremljala je v boji proti Srbom izredna sreča; v teku kratkih dni posrečilo se mu je, močnega sovražnika prepoditi po polnem iz dežele svoje, sovražnika, kateri si je bil svest zmage ter si obetal od sofiskega miru mnogo koristij, sovražnika, kateri si nijedne prave zmage ni pridobil na bolgarskih tleh, dasi so bile njegove čete za obilo mnogobrojnejše od bolgarskih.

Bolgarske prednje straže stojijo na srbski meji, in morda se nam danes uže poroča, da so bolgarske čete stopile na srbska tla, da hoté sovražnika poiskati doma ter mu še tam pokazati, da Bolgar zna braniti domovino svojo. Dogodki slednjih dni so torej popolnoma spremenili situvacijo. — Srbija je poražena in Bolgarija dviga zmagonosno glavo. Kaj zdaj? Iz Belgrada pravijo privatna poročila, da so zastopniki evropskih vlastij zahtevali od kralja Milana, da takoj odloži orožje in da je tudi, poslušen temu povelju, izdal poveljnikom ukaz v tem smislu. „Takoj naj se preneha z vojsko“, ta ukaz šel je od evropskih vlastij tudi do bolgarske vlade; kaj pa je tu ukrenila, ni nam še znano. Ali bode bolgarski knez, zmagovalc na srbskih tleh, tudi takoj razorožil svoje čete ter se uklonil evropskemu povelju, ali pa bode zmage pijan prodiral proti Pirotu. Naj se zgodi jedno ali drugo — nastane zopet vprašanje: Kaj dobi Bolgarija za svoje žrtve? kaj porekó premagani Srbi? Položaj postal je drugačen, a nič manj zamotan.

* * *

Bukarešt, 25. novembra. Srbi so popoldne zopet napali Vidin, a napad bil je baje brezuspešen.

Belgrad, 25. novembra. (Privatno poročilo.) Kolektivna nota zastopnikov vlastij do Garašanina odločno zahteva kot ultimatum, da takoj preneha vojska. Jednako pisanje poslali so zastopniki v Sofijo bolgarski vladi.

Belgrad, 25. novembra, zvečer. (Privatno poročilo.) Ravnokar došel je odgovor Garašaninov na kolektivno noto. Kralj Milan se popolnoma ukloni zahtevi vlastij ter je ob jednom dal vsem poveljnikom ukaz, da odnehajo od vojske.

Umirajoči je sedel na naslonjači. Na njegovi strani je stala Blanche in stari prosjak z dolgo in sivo brado. Pred umirajočim je stal blapec in štiri ževci v polukrogu.

Tujec stopi brez šuma v sobo, rahlo zatvori duri za sabo ter obstane. Nikdo ni opazil, da je navzočen.

Zdajci spregovori Jacques Mellier s počasnim, hripavim, šibkim glasom slovesno: „Bodite mi pozdravljeni, prijatelji moji! Veseli me, da vas tu vidim, kajti življenje moje nagiba se h koncu!...“

„Ne, ne, gospod Mellier... slabost vas uže mine...“ slišijo se nekateri glasovi.

„Poslušajte me, poslušajte me“, nadaljuje bolnik. „Trenotki so dragi. Hotel bi, da je navzočen ves Fremicourt in ves Civry, da bi slišala zadnje moje besede. Vas je le šest, pa vi bote svedočili o izpovedi Jacques Mellierovi!“

Jean Renaud se zgane.

Drugi se začudeno spogledajo.

Blanche se tako gane, kakor bi hotela starčku govorjenje zabraniti; pa kmalu se zopet pomiri.

Mellier nadaljuje: „Vi vsi se spominate moje hčeri...“

Belgrad, 25. novembra. Včeraj bil je hud boj okolo Caribroda in Pirota cel dan; slednji napadi Bolgarov so se sicer odbili, a srbske čete niso dosegle nikakega uspeha. Srbi se na vseh črtah umikajo, pričakujoči posredovanja vlastij. Drugi srbski nabor znaša 60 000 mož, večinoma starih vojakov.

Caribrod, 24. novembra po noči. Bolgari izgubili so dne 22. t. m. 180 mrtvih in ranjenih, dne 23. novembra 100 ranjenih. Knez stanuje v istem stanovanju, kjer je stanoval srbski kralj. Našli so se papirji in srbski ukazi. Karavelov je tudi tu sim dospel. Nobenega Srba ni več na bolgarskih tleh. Bolgarska armada stoji 3 do 4 kilometre od meje ter se koncentruje, da odide v Srbijo.

Niš, 26. novembra. (Uradno.) Vsled naročila velevlastij zaukazalo se je včeraj ponoči poveljnikom srbske armade, naj odnehajo od vojske; o tem so se sporazumeli tudi bolgarski vodje. Zaradi slabega vremena in v dokaz, da Srbija sprejme po velevlasteh predlagano premirje, je srbska armada v okolici Pirota nastanila se, v prejšnjih pozicijah je zapustila le prednje straže.

Družba sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, 22. novembra.

(Dalje.)

III. Naslednje podružnice so uprav sedaj v ustanovljanju: Dne 8. oktobra je predsednik dunajskega akad. društva „Slovenije“, drd. med. Marolt, poročal, da hoče sklicati ustanovno sejo. Vsled izjave 9. oktobra se trudi za podružnično ustanovitev v Kobaridu učitelj Gabršček. — Dne 14. oktobra piše iz Sevnice notar-župan Vršec, da oskrbi podružnico za tamošnji sodnijski okraj. — Po pismu 19. oktobra ustanavlja dr. Prus podružnico v Konjicah. — Dne 25. okt. poroča iz Kamene Gorice Adolf pl. Kapus, da je tamošnji župnik Bernik za ustanovitev delovati začel. — Po pismu 30. oktobra osnuje podružnico na Dovjem župnik Azman skupno s kranjskogorskim župnikom Arteljem. — Od 2. novembra snuje na Vrhniki podružnico posestnik Josip Lenarčič. — Po poročilu dekana Rusa iz Litije, 2. novembra, se je tamošnji podružnici v ustanovitve odbral kurat Jarnej Zupančič. — Po poročilu 4. novembra začne v Kočevski Osilnici v aprilu 1886 župan Ožura za podružnico delovati. Takrat se namreč v tamošnjem kraju vrnejo gospodarji, ki so nekateri celó srenjski odborniki, z Ogerskega ter Hrvaškega od svojega dela. — Po listu 5. novembra je v Mokronogu prevzel pooblaščenstvo sodnik dr. Škofic. — Dne 6. novembra piše dekan Skubic, da poskrbi za ustanovitev ter rad prevzema korespondenco za Ribnico. — Vsled dopisa župnika Šokliča, 10. novembra, se podružnica ustanovi v Loki krog Bo-

„Da, da, gospodičine Lucile, lepe gospodičine seuillonske.“

„Da. No, jaz sem jej bil neusmiljen, slab oče! Zaradi nekega pogrška sem jo spodil iz hiše, zavrgel sem jo, svojo Lucilo in jo proklel...“

Ževci povesejo glavo.

„Zdaj veste, zakaj je Lucila Mellierova takó hitro bila izginila. Pa to ni še vse. Le dobro poslušajte! Pred devetnajstimi leti, štiriindvajsetega tega meseca, na kresni večer, ubit je bil mladenič na cesti od Fremicourta v Civry, in sicer ustreljen je bil s puško...“

„Da, da, mi se spominamo prav dobro...“

„Dobro.“ nadaljuje starček s trepetajočim hripavim glasom, „ta neznanec, ta tujec je imel skriven shod z Lucilo Mellierovo, kateri je bil ljubljeneč!...“

Navzočniki so bili silno iznenadeni.

„Policija je iskala morilca. Prijeli so brdkega moža iz Civry... Vi vsi ste ga poznali, Jeana Renauda, volčjega ubijalca. Obsojen je bil k dožitnemu posilnemu delu. Kje je pač danes? Morda je v Cayenne-i uže mrtev... Poslušajte tedaj: Jean Renaud, volčji ubijalec, bil je nedolžen!...“

žiča. — Po oznanilu 13. novembra je snuje v Črnomlju učitelj Šetina. — S pismom 19. novembra naznanja iz Šoštanja notar Kačič, da se v kratkem izvoli tam podružnični ustanovni odbor.

IV. O mogoči ustanovitvi ali neustanovitvi podružnic so ustanovnemu odboru dopisovali ter večkrat prilagali uspešnih svetov: Iz Ormoža tajnik Vekoslav Krajnc. Po uredniku Antonu Trstenjaku vodija Bradaska iz Gradca. Iz Poličan župnik Benedikt Jury. Iz Skal dekan Trafenik. Iz Kranja dekan Mežnarec. Iz Loža župan Gregorij Lah. Iz Naklega kapelan Vrhovnik. Iz Spodnje Idrije župnik Horvat. Z Iga župnik Dolenc. Iz Medvod poštar Kavčič. Iz Trsta Ivan Dolinar. Iz Hotedršice župnik Belar. Iz Dol, v Šmartniški dekaniji, župan Vrtačnik. Iz Starega Trga župnik Davorin Trstenjak. Iz Dražgoš adm. Boncelj. Iz Železnikov kapelan M. Kljun. Iz Čateža župnik Hofer. Z Ježice župnik Povše. Iz Lahovega pri Novi Vasi posestnik Modic. Iz Šmartnega na Paki župan Steblovnik. Iz Moraveč kanonik-dekan Toman. Iz Nove Oselice župnik Matija Lavrič. Iz Kovorija župnik Krištofič. Iz Celja odvetniški kandidat Ivan Dečak. Od Sv. Jošta nad Vrhniko župnik Hočevnar. Iz Notranje Bistrice kurat in slov. pisatelj Bilec. Iz Kočevija dekan Kresč. Iz Novega Mesta državnega pravdnika namestnik dr. Ferijančič. Iz Črnomlja notar Kupljen. Iz Komende sv. Petra posestnikov sin Andrej Mejač.

(Konec prihodnjic.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Štajerski konservativni deželni poslanci imeli so v Gradci posvetovanje; sklenili so, naj se zopet uvede nadzorovanje šol po duhovnih, naj se omeji svobodna ženitev ter naj se z vsó strogostjo izvajajo zakon proti vlačugarjem.

Iz Brna se poroča, da je moravski namestnik izdal do vseh političnih oblastev obsiren navod, kako naj se preiskujejo žgane opojne pijače, njih izdelavanje in tovarne. Ta namestnikova naredba ima namen nekoliko omejiti pogibno pijančevanje, osebito pa žganjepitje.

Predvčerajšnja seja hrvatskega sabora bila je zopet zelo burna. Na dnevnem redu bil je predlog Barčičev, naj se ban in pravosodni načelnik postavi na zatožno klop, ker se je po njijini krivdi vsled zapora dveh poslancev žalil temeljni zakon o nedotakljivosti in neodgovornosti poslancev. V teku debate je Šram očital Starčevičevi stranki, da z lahkomišelnimi, neosnovanimi, neutemeljenimi predlogi spodkopava spoštljivost vlade in oblastev. Starčevičijev baron Rukavina je to odkrito priznal; priznal je, da se njegova stranka ne plaši pred nobenim sredstvom, da bi le banu spodkopala tla. Predsednik odtegnil je govorniku besedo. Da

Okolostoječi vsi zamomljajo.

„Vsi dokazi so bili zoper njega; pa on bi se bil lahko zagovarjal ter dokazal nedolžnost svojo. A tega ni storil. Dal se je obsoditi, ker je poznal pravega činitelja in, ker ga je hotel rešiti!... Slišiš li, Blanche? Tvoj oče je nedolžen! Slišiš li? Če še živi, dobi zopet svojo prostost; ti ga bodeš videla!...“

Blanche se ihteč zgrudi na kolena.

„Pravi krivec pa“, nadaljuje starček s krepkejšim glasom, „morilec mladega moža na deželni cesti, to sem jaz, Jacques Mellier!...“

Vsi navzočni možje, izimši Jeana Renauda in morda tudi neznanca, bili so odreveneli same iznenade!

„Vi ste me vsi dobro razumeli?“ nadaljuje starček. „Da bote pričali o tem zaradi mlade te deklice, katero vsi radi imate Pierre Rouvenat vas popelje k sodišču, kjer to poveste. Tako. Zdaj sem pri kraji. O, Jean Renaud, ti najblažji vseh ljudij; Bog daj, da bi še živel!“

To rekšemu spusti se glava težko med roke. Navzočniki so molčali, kakor da so odreveneli.

(Dalje prihodnjic.)

ob takem postopanju, kakeršno je ono Starčevićancev, uspešno delovanje za blagor dežele ni možno, je umevno.

Tuje dežele.

„Dziennik Poznański“ poroča iz Varšave: V slednjih dnevih zaprli so 28 oseb zaradi nihilističnih rovanj. Kakor se kaže, so nihilisti zopet pričeli bolj mnogobrojno prikazavati se.

Iz Madrida dohaja včrta, da je nemila smrt pokosila španskega kralja Alfonza XII., stoprv 28 let starega. Umrli je za difteritiko. Vsa Španija žaluje za svojim vzornim, človekoljubnim kraljem, kateri je osebno ob času grozne kolere izkazal se junaka in pravega očeta bednemu narodu. Zgodovina ohranila mu bode gotovo naslov „Dobrotljivi“ in „Blagosrčni“. — Princesinja Mercedes proglasila se bode regentstvom matere kot kraljica. Kabinet je dal ostavko, vendar oskrbuje toliko časa posle, da se snide državni zbor, kateri se takoj skliče. Sagasta sestavi novi kabinet.

Predvčeranjim pričele so se v Angleški splošne volitve za novi parlament; dne 8. decembra se imajo dovršiti. Volitev v Midlothianu, kjer je Gladstone kandidat, vršila se bode dne 27. t. m. Po novem volilnem zakonu ima Angleška in Wales voliti 495, Irska 103 in Škotska 72 poslancev. Novi parlament bode 11. pod vladjo kraljice Viktorije. Če bode treba kake spremembe v ministerstvu, prične parlament zasedanje v januarju, in če se le v februarju. — Volitev deli se v dva dela: 1.) „imenovanje“, to je oficijelno naznanilo kandidata od zastopstva volilcev in 2.) prava volitev po glasovanju, katera pa se vrši le tedaj, če se je pri „imenovanju“ postavilo več kandidatov. Kdor je pri „imenovanju“ izvoljen, o njem velika masa volilcev prav nič ne glasuje. Konec tega tedna se bode približno uže skoro lahko določilo, h kateri stranki se nagne zmaga. — Po dozdej znanih izidih volitev izvoljenih je v spodnjo zbornico 33 liberalcev, 32 konservativcev in 2 irska nacionalisti. Državni tajnik za Indijo, lord Churchill, propal je proti bivšemu ministru in vodji radikalcev, Chamberlain je bil izvoljen z 32764 glasovi.

Karolinsko vprašanje doseglo je popolno rešitev. Dne 5. decembra podpiše se dotični zapisnik od strani Španije in Nemčije.

Razne vesti.

— (Papež — pesnik.) „Kakor čujemo“, piše „Nordd. allgem. Ztg.“, izročil je papež Leo XIII. kraljevemu poslancu pri Vatikanu dva izvoda enciklike: „De constitutione civitatum christianarum“ v krasni opravi, da ji ta poda nemškemu cesarju in državnemu kanclerju. Izvodu, namenjenemu knezu Bismarcku, pridejal je papež tudi zvezek svojih najnovejših pesmi: „Novissima Leonis XIII. Pont. Max. carmina.“ Kakor znano, bil je papež uže kot kardinal Pecci v zelo veliki veljavi zaradi globokosti in temeljitosti svoje klasične izobraženosti. Najnovejši pesni pa zopet kažejo, da dobi visoki pesnik tudi na papeževem stolu proste trenutke, v katerih se s stvarmi peča, koje so se mu priljubile. Pesni so pisane v klasični latinščini.

— (Bolgarski oficirji) „Novosti“ pripovedujejo o sedanjih vodnikih bolgarske armade, da so najvišja mesta zasedena z majorji, katerih najstarejši je še le od leta 1874 častnik. Polkom zapovedujejo še le leta 1878 častniki postali. Načelniki batalijonov in eskadronov so mlajši častniki, načelniki kompanij pa poročniki ali pa tudi podčastniki. Najstarejši teh načelnikov je 35 let star. Glavni komandant, knez Aleksander, star je, kakor znano, še le 28 let. Mnogo častnikov dovršilo je svoje študije na ruskih vojaških akademijah; potem so se bojevali v rusko-turški vojni in jih je bilo takrat več odlikovanih.

— (Hvaležen Francoz) Med nemško-francosko vojako prišla sta nek narednik in njegov strežaj v polojaj, v Nancyju dvema starima zakonskima, pri katerih sta bila na stanu, pomagati, ko sta ju dva potepuha napadla. Kmalu potem je bil strežaj, kojega sta zakonska bogato obdarila, v vojski ubit. Narednik

pa se je vrnil po vojski zdrav v Frankfurt, svojo rojstno mesto. Prva leta po vojski dobil je vsak Božič po 1500 frankov po pošti poslanih; tudi pozneje mu je došla ta pošiljatev, a iz Pariza. Pretečen teden pa je prišlo na nekdanjega narednika, ki je pa sedaj oženjen in oče več otrok, uradno pismo, v katerem se mu je naznanilo, da mu je star gospod, kateremu je nekdanj rešil življenje, volil v testamentu 20 000 frankov; nadalje je bila v pismu prošnja, da naj naslov nekdanjega svojega strežaja naznani, ker ima tudi ta vsled testamenta 10 000 frankov dobiti. Prejemnik tega pisma je odgovoril na to, da je ta v vojski padel, na kar se mu je zopet pisalo, da je v testamentu opazka, da ima, če je eden izmed obeh Nemcev umrl, drugi obe volili dobiti. Po dedščino pa mora na željo pokojnega sam priti v Pariz in se tamkaj s potrebnimi listinami skazati. Dedič je uže odšel v Pariz.

— (Bojazeljna gimnazijca.) Iz Frankfurta n. O. se piše: Dva primanca tukajšnjega gimnazija odločila sta se, v Srbijo brez vednosti starišev popotovati in se tamkaj proti Bolgarom bojevati. V ta namen kupila sta dve puški in nekoliko revolverjev. Dva zaboja napolnila sta z municijo, jedili in drugimi enakimi stvarmi. Eden izmed nju je svojo staro mater za nekoliko sto mark opeharil, drugi je pa zlatnino in srebrenino materino poprodal. Oba skupaj imela sta okoli 1300 mark. Pretečeno nedeljo hotela sta svoje potovanje čez Dunaj nastopiti. Slučajno je pa prišlo pismo, koje je eden drugemu pisal, v roke adresatovega očeta. Oče je takoj odprl in potem potrebno ukrene, da se je prijatelju njegovega sinu svota 1300 mark odvzela.

— (Izneverjenje.) Iz Neapola se piše: Tajnik tukajšnje finančne intendance, Vincencij Lamostro, ponarejal je pobotnice umirovljenih, a uže zdavnej umrlih uradnikov, na ta način dal si je v teku časa do 100 000 lir izplačevati. Brezvestnega uradnika so včeraj zaprli. Sumi se, da jih je med drugimi finančnimi uradniki več, ki so mu pri goljufiji pomagali.

— (Zgoreli levi.) Iz Madrida se piše: Znani krotilec levov Williams hotel je 19. t. m. tukaj na trgu del Tuerro svoje predstave pričeti. Po noči mu je pa nekdo v prostor, kjer so bili levi zaprti, petrolej vliil in ga zažgal. Vsi levi so zgoreli. Več oseb, katere imajo na sumu, da so to dejanje storili, so priprli.

— (Vrabci v Severni Ameriki) Severni Amerikanci so se uže pričeli kesati, da so do sedaj vrabcem toliko prijaznosti skazovali. Da bi jim mrčesa pokončali, spustili so l. 1858 na prizadevanje Glogersovo prve vrabce v Mainu in Rhode Islandu, leta 1860 v centralnem parku newyorškem in 1864 še enkrat v Madison Square, 1868 v Bostonu, 1869 v Philadelphiji. Tekom deset let razširili so se vrabci po celem Novo-Angležkem, sedaj so prišli uže do Missisipija in se nahajajo tudi v južni Kanadi in na Novo-Brunsvickem. Jednakočasno pričele so se pa tudi tožbe farmerjev, da jim vrabci zelo veliko škodo delajo; te tožbe so bile takó pogoste, da je celó tičoznanska družba, nekdanj vrabcev varovalka, predlagala, da naj vlada vse naredbe v varstvo vrabcev prekliče in vsako razposiljanje istih prepove. Državi Massachusetts in Michigan storili sta uže to, ostale države pa v kratkem sledé.

Domače stvari.

Deželni zbor kranjski.

(1. seja dne 25. novembra.)

Včeraj ob 11. uri dopoldne otvoril se je deželni zbor. Navzočni bili so vsi poslanci (36), in tudi gosp. knezoškof dr. Misija bil je prisoten.

Po uže včeraj objavljenem pozdravu gospoda deželnega glavarja grofa Thurn-Valsassine in po gospoda deželnega predsednika barona Winklerja odgovoru prešlo se je na dnevni red.

Novoizvoljeni poslanci g. knezoškof dr. Misija (virilen glas), g. Jakob Hren in g. Feliks Stegnar storijo obljubo.

Dalnja točka dnevnega reda bila so naznanila deželnozborno predstava Gosp. deželni glavar grof Thurn spominal se je tople umrlega poslanca gosp. K. Rudeža in dobrotnika kranjske dežele, g. Smoleta, kateri je volil vse svoje pramoženje deželnemu muzeju. (Poslanci so se v znamenje spoštovanja in hvaležnosti vzdignili s svojih sedežev.)

Na to so se vršile razne volitve, in sicer najprej volitev dveh rediteljev. Izvoljena sta bila gg. Janko Kersnik in baron Lichtenberg; overovateljema zapisnika pa sta bila izvoljena: Dežman in Robič. Na to se seja pretrga za nekaj minut, da se poslanci dogovorijo med seboj o volitvah v razne odseke. Izvoljeni so bili:

V finančni odsek: Mošè (načelnik), Bleiweis, Detela, Kersnik, Murnik, Poklukar, Vošnjak, Šuklje, Dežman (namestnik), Luckmann, Schwegel.

V gospodarski odsek: Poklukar (načelnik), Pakiz, Papež, Samec, Obreza, Lichtenberg, Gutmannsthal (namestnik), Detela, Faber.

V upravni odsek: Murnik, Grasselli (namestnik), Hren, Mošè, Svetec, Dežman (namestnik), Mauer, Papež, Faber.

V peticijski odsek: Stegnar, Lavrenčič, Pfeifer (načelnik), Zois (namestnik), Auersperg.

V odsek za letno poročilo: Šuklje, Dolenc, Robič, Sterbenec (načelnik), Dev, Faber, Taufferer (namestnik).

Odseki so se takoj konstituirali ter si izbrali svoje namestnike, kakor je gori omenjeno.

Posl. Svetec spomina se v toplih besedah obilih blagodušnih darov, katere je Nj. veličanstvo presvitli cesar blagovolil iz Najvišje zasebne blaginje nakloniti po uimi poškodovanemu kranjskemu prebivalstvu ter konečno predlaga, naj deželni zbor za blagodušna darila izreče udano zahvalo Nj. veličanstvu ter naj se naprosi gospod deželni predsednik, da izvoli to zahvalo sporočiti na Najvišje mesto. (Predlog se sprejme z navdušenimi „živio“-klici.)

Na to je razdelil g. deželni glavar došle peticije; razna poročila pa so se izročila finančnemu odseku.

Na to se je ob 1/2 uro zaključila seja; prihodnja seja se naznani pismeno.

— (Častnega občanstva diploma) je danes deputacija občine Šmihelske na Dolenjskem, sestojča iz gg. garderitmajstra Dejaka in Kastelica ml., izročila gospodu deželnemu predsedniku baronu Winklerju. Diploma izdelal je gosp. Krajec v Rudolfovem zeló umetno.

— (Za poplavljenega Gorenjca) postal je osrednji odbor avstrijskega planinskega društva zopet 100 gold.

— (Naš rojak, slikar gosp. Janez Šubic) imenovan je stalnim učiteljem na umetnostno-obrtni šoli v Kaiserslauternu.

— (Utonil) je včeraj popoldne v Ljublanici ključavničarski učenec Ljudvik Sajovic. Dečak igral se je na obrežji s svojo kapo, katera mu v vodo pade ter jo voda odnese blizu franciskanskega mostu. Dečak jo je hotel ujeti, zaradi tega je šel ves čas na bregu Ljublanice prav tik vode za plavajočo kapo. Pri tovarni v Vodmatu, kjer je napeljana žična vrh, spusti se za vrh držeč v vodo po kapo, a valovi potegnejo ga na dno. Kakih 400 korakov od tod izlekli so ga delavci iz prisilne delavnice iz vode, a bil je uže mrtev. Vsi poskusi, oživiti ga, bili so zaman.

— (Nenadna smrt.) Pri gosp. Mahru služeča hišina, 51letna Marija Troha, šla je včeraj popoldne okoli 3. ure obiskat svojo sestro v Igriske ulice. Med potem pa je Troha pričela na desni nogi, kjer jej je uže prej počila žila, hudo krvaveti. Onemoglo spravili so jo v kavarno v Mahrovi hiši; navzlic takoj došli zdravniški pomoči je vendar umrla uže čez polu ure.

— (Detomor.) Iz Metlike se nam piše, da je v Križki Vasi posestnica Helena G., mati uže štirih otrok, 16. t. m. dečka porodila in koj potem zadušila. Truplo skrila je v svinjski hlev, a vendar je zločin nečloveške matere pravočasno prišel na dan.

— (Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje) dovolilo je tudi letos slovenskemu otroškemu vrtu v Gorici podporo 200 gld. proti temu, da smejo kandidatnje tamošnjega c. kr. učiteljskega izobraževališča obiskovati brezplačno ta vrt in imeti v njem potrebne vaje, da bodo mogle z zrelostno izkušnjo vred opraviti tudi izpit iz vrtarstva.

— (Predsednikom dalmatinske deželne sodnije) imenovan je baje nadsodnije svetovalec Anton Borčič.

— (Krajcarska podružnica „Národnega Doma“ v Ljubljani.) Te dni pričó se avstrijski deželni zbori; deželni poslanci snidejo se k tretjemu zborovanju cele sesije in bodo poslovali do Božiča. Ta dogodek, brez dvoma najvažnejši v našem notranjem političnem življenju, utegne najbolj vzbujati javno pozornost. Naravnost tedaj, da se z njim pečajo te dni malo da ne vsi avstrijski politični časopisi. Tudi naši slovenski časopisi spregovorili so že o tem predmetu manj ali več, pozdravili slovenske deželne poslance. Pri tem razmišljanju vrine se tudi nam nehote sledeča misel: Bi-li ne bilo primerno, da se národní gg. deželni poslanci pri tej priliki spomnijo tudi na „Národní Dom“. Vemo in prepričani smo, da so o njegovi koristi in pomembnosti za slovenski narod po polnem uverjeni. Podjetje snuje se že lepo število let in želeli bi bilo, da se čim preje tem bolje izvrši. Treba vsestranskega napora in velike požrtvovalnosti. Izumili so se že vsi mogoči načini, ki naj bi podjetje pospeševali. Jeden teh je tudi naš, namreč z nabiranjem prostovoljnih doneskov na krajcarske in desetkrajcarske knjižice, „Národnemu Domu“ pomagati na nogo. Zeló bi nam tedaj gg. deželni poslanci ustregli in stvar bi na slovensko prebivalstvo gotovo ugodno vplivala, ako bi hoteli vkup zbrani storiti kaj v prospeh naši ideji, naročiti kaj knjižice in žrtvovati nekoliko za uresničenje te ideje, ki ima tako blag konečni namen. — Razprodanih imamo sedaj 23 krajcarskih knjižic; zadnje dni smo dobili 22. knjižico pod št. 17 (poverjenik g. J. K.) iz Novoga Mesta in 23. pod št. 158 (poverjenik g. G. M.) iz Ljubljane. Razen tega došlo nam je tudi v pretečenem tednu zopet nekaj manjših svot, nabranih deloma na krajcarske, deloma na desetkrajcarske knjižice. Najtoplejšo zahvalo gg. nabiralcem za njihov marljiv trud! (Denar in oglasila pošiljati je gosp. dr. Josipu Starému, blagajniku „Národnega Doma“ v Ljubljani.)

— (Samomor.) Z Vranskega se poroča, da se je tam pred nekaterimi dnevi vstrelil notar Schwarzenberg. Nesrečnež bil je v Ljubljani in v Celju, kjer je služboval, zeló znana oseba. Vzrok samomora so baje denarne zadrege.

— (Iz Trsta) se poroča: Ministerstvo je že odgovorilo na pritožbo mestnega starešinstva zaradi takozvanih „konsortov“; potrdilo je ukaz namestništva, da se namreč mora vpisati onih 380 konsortov med volilce, še predno se bodo vršile nove volitve. Torej ne pomore nič vse tarnanje mestnih očetov. Ali kakor se sliši, se ne mislijo mirovati, ampak tožili bodo zdaj pri državnem upravnem sodišči na Dunaji, pri katerem se nadejajo vsaj to doseči, da se za to volitev vpisanje konsortov odstrani.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Amsterdam, 25. novembra. V mnogobrojno obiskovanem shodu socijaldemokratov, med njimi mnogo žensk, govorili so se ostri govori proti vladi. Nastali so burni prizori; pretepavali so se s stoli. Zbor razgnalo je konečno 50 policijskih agentov z golimi meči.

Tržne cene.

V Ljubljani, 21. novembra.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 22 kr., domače 6 gld. 50 kr.; reš 5 gld. 53 kr.; ječmen 4 gld. 53 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; ajda 4 gld. 39 kr.; proso 5 gld. 20 kr.; turšica 5 gld. 30 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 86 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 90 kr., salo po 76 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 3 1/2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 58 kr., svinjsko 54 kr., drobnjsko po 35 kr. — Piške po 45 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 96 kr., slame 1 gld. 96 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 60 kr.; mehkih 5 gld. 50 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Noba	Mokrina v mm
25. novembra.	7. zjutraj	727.74	5.6	svzh. sl.	obl.	1.20
	2. pop.	727.95	7.2	bzv.	>	dež
	9. zvečer	728.58	6.2	>	>	>

Telegrafično borzno poročilo

z dne 26. novembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.30
» » » srebrih	82.90
Zlata rent.	108.85
5% avstr. renta	99.95
Delnice národné banke	877.—
Kreditne delnice	285.10
London 10 lir sterling	125.65
20 frankovec	9.98*
Cekini c. kr.	5.97
100 drž. mark	61.70

Sv. Jakoba kapljice.

V popolno in zanesljivo ozdravljenje vseh želodečnih in živčnih bolezni, celotacih, ki so vsem dosedanjim zdravilom se ustavljale, osebito za kronični želodečni katár, slabost v želodci, ščipanje, krče, slabo prebavljanje, boječnost, utripanje srca, glavoból itd. — Sv. Jakoba kapljice, prekapljane po receptu bospetih menihov grškega samostana Aktra iz 22 najboljših zdravilnih rastlin jutrove dežele, izmed katerih vsaka posamična se dandanes zavzema prvo mesto kot zdravilo, in se je vselej vsled sestave rabilo te kapljice z vspehom.

Dobivajo se v steklenicah po 1 mk. in 2 mk.

Glavna zaloga: M. Schulz, Hannover, Schillerstrasse. Zaloge: Lekarna „pri angelju“ v Ljubljani; lekarna Fr. Scholz v Beljaku; lekarna Adovicih v Trstu, Via Farneto; Salvator-lekarna v Zagrebu; lekarna „pri angelju“ na Dunaji (Am Hof); lekarna „pri zlatem bobru“ v Solnogradu; mestna lekarna „pri madoni“ v Bocnu. (168) 26—1

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Tuji.

Dné 24. novembra. Pri Malči: Mosberger, Musser, Lupini, Kölbl, Domfinkes, trgovci, z Dunaja. — Dr. Böhm iz Remscheida. — Dr. vitez pl. Gutmannsthal iz Trsta. — Grof Auerperg, dež. poslanec, iz Turjaka. — Dr. Pfeifer, dež. poslanec, z Krškega. — Terpotetz, vodja rudnika, iz Terbovelj.

Pri Slonu: Erstein, Krenberger, Ullrich, Landig in Tschantlomo, trgovci, z Dunaja. — Biankini z Reke. Dejak, c. kr. ritmojster, iz Rudolfovega.

Pri Bavarskem dvoru: Henkel, potov., z Dunaja.

Pri Juž. kolodvoru: Loeb in Quapil, trgovca, z Dunaja.

Pri Avstr. carji: Schuster z Dunaja.

Pri Virantu: Faber, logar in dež. poslanec, iz Kočevja.

— Oberster, Obermann F. in J. iz Ribnice. — Lavrenčič, dež. poslanec, iz Vrhpolja. — Dr. Sterbenec, dež. poslanec, iz Hrenovic. — Pakič, dež. poslanec, iz Zamost. — Mohar, dež. poslanec, iz Škofje Loke. — Dev, dež. poslanec, iz Črnomlja. — Rebol, župnik, iz St. Gregorja.

Umrli so:

Dné 24. novembra. Franciška Gostič, delavčeva hči, 2 mes., Kolizejske ulice št. 6, ošpice.

Dné 25. novembra. Ljudevit Sajovic, ključničarski učenec, 16 l., utonil v Ljubljani.

Poddružnica c. kr. priv.

avstr. kreditnega zavóda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci na obrestovanje

v bankovcih	
za 4 dni odpovedbe	3 1/4 od sto
» 8 »	3 1/2 »
» 30 »	3 3/4 »
v Napoleondorih	
30dnevna odpoved	3 od sto
3mesečna	3 1/4 »
6 »	3 1/2 »

Oddelek za giro

v bankovcih 2 1/2 proc. obresti za vsako vsoto, v Napoleondorih brez obrestij.

Nakazila

na Dunaj, v Prago, Budimpešto, Brno, Opavo, Levov, Reko, dalje v Zagreb, Arád, Gradec, Sibirj, Inomost, Celovec, Ljubljano in Solnograd so brez stroškov.

Kupovanje in prodaja

deviz, vrednostnih papirjev in inkaso-kuponov po 1/2 proc. provizije.

Posojila

na poroštvna pooblastila (warrants), pogoji po dogovoru;

proti dovoljenemu kreditu v Londonu ali Parizu 1/2 proc. provizije za 3 mesece;

na vrednostne papirje (efekte) 6 proc. obrestj na leto do svote 1000 gld.,

za večje svote vsled specialnega dogovora. (69) 36—31

Trstu dné 1. oktobra 1883.

Predpasniki

neprekosljivo

največja zaloga

vsake oblike, velikosti in kakovosti

prodajejo se po 25 kr. in višje

pri (47) 23

J. C. Hamann-u.

Prof. dr. Jaeger-jevo

izvorno normalno perilo

renomirani, tostranski izdelek tovarniške družbe za pleteno robo v Toplicah, najboljše kakovosti in izdelovanja za

25 prct. cenejše

kot vsi drugi izdelki,

o čemur naj se p. n. kupei v lastno korist blagovolijo prepričati.

To je jedini tovarniški izdelek, koji se vsled propisanega postopanja pri pranju ne skrči.

	male	sred. male	sred. vel.	večje	velike
S zimske srajce	gld. 2.80	3.20	3.50	3.75	4.30
K poletne	2.60	2.90	3.15	3.65	4.25

Vse srajčne velikosti v vseh širokostih okolu vratu in spodnje hlače vsake trebušne širokosti so na prodaj, ter prosimo, pri naročevanju vselej naznaniti tudi mero.

Vsi normalni predmeti, kakor i žoki, nogovice, rokavice, trebušni pasovi, grevci za kolena in žile oddihavice, dalje normalno blago in normalna volna za pletenje so v zalogi.

Ilustrovane cenilnike s pomočnim navodilom in natančno naznačbo cene vseh normalnih predmetov razpošiljamo brezplačno in franko.

Spričevalo.

Z varnostno znamko topliške tovarniške družbe za pletenino zaznamovano normalno perilo uznalo se je vsled kemično-mikroskopiške razkrojbe za prirodno barvano, iz čiste ovčje volne brez rastlinske primesi in ob jednem s preiskanim in s štampiljo „Prof. dr. G. Jaeger“ zaznamovanim stuttgartskim blagom za pranje po polnem enakovrednim.

Ljudevik Liechti s. r.,

profesor tehnologiškega obrtniškega muzeja na Dunaji.

Jedino zalogo ima:

Weldler & Budie, c. kr. priv. tovarnika perilnega blaga.

Glavna zaloga: Dunaj, I., Tuchlauben 13.

Podružnica: I., Kärntnerstrasse 22.

Perilo za gospode, gospe in deca v najlepših oblikah in po najnižjih tovarn. cenah.

Naš bogato ilustrovan katalog perila z proračunjenimi troški za nevestine in otroške opremitve razpošiljamo brezplačno in franko. (163) 6—5